

6.3. Desemnarea corpurilor de apă puternic modificate și artificiale

Conform Directivei Cadru Apă, corpurile de apă puternic modificate sunt acele corpuri de apă de suprafață care datorită „alterărilor fizice” și-au schimbat substanțial caracterul lor natural. Alterarea trebuie să fie la o scară largă a corpului de apă, profundă, permanentă.

Conform Art. 2.8 din Directiva Cadru a Apei, corpurile de apă artificiale sunt corpurile de apă de suprafață create prin activitatea umană. Corpurile de apă puternic modificate și corpurile de apă artificiale au ca obiectiv atingerea unui „potențial ecologic bun”, precum și atingerea „stării chimice bune”.

Etapetele de identificare și desemnare a corpurilor de apă puternic modificate și artificiale sunt aceleași ca și în Planul Național de Management actualizat aprobat prin H.G. nr. 859/2016, conform metodologiei Administrației Naționale „Apele Române” - „Desemnarea finală a corpurilor de apă puternic modificate și artificiale” - elaborată în conformitate cu recomandările Ghidului nr. 4 din cadrul Strategiei Comune de Implementare a DCA - Identificarea și desemnarea corpurilor de apă puternic modificate și artificiale (CIS Guidance no.4 Identification and Designation of Heavily Modified and Artificial Water Bodies). Astfel pentru un corp de apă care nu este în stare ecologică bună, consecință a alterărilor hidromorfologice semnificative, au fost parcurse etapele testului de desemnare, conform cerințelor art. 4.3 al Directivei Cadru Apă.

În cadrul parcurgerii etapelor testului de desemnare, măsurile de restaurare necesare atingerii stării ecologice bune au fost considerate ca și Planul Național de Management actualizat aprobat prin H.G. nr. 859/2016, măsurile care vizează îndepărtarea presiunii. Măsurile de restaurare care fac subiectul testelor de desemnare sunt cuprinse în Catalogul măsurilor de restaurare (Anexa 6.1.4.H.a Catalog al măsurilor de restaurare și atenuare aferente alterărilor hidromorfologice). Având în vedere completarea documentelor specifice realizate atât la nivelul Comisiei Europene dar și la nivel național (spre exemplu actualizarea Catalogului măsurilor privind reducerea riscului la inundații), a experienței în cadrul procesului de identificare a măsurilor, în anul 2019 a avut loc actualizarea Catalogului măsurilor de atenuare cu o serie de elemente noi. Astfel măsurile de atenuare au fost clasificate și grupate pentru toate categoriile de ape de suprafață (râuri, lacuri, ape costiere, ape tranzitorii). A fost stabilită eficiența măsurilor de atenuare în planul tuturor elementelor de calitate cerute de Directiva Cadru Apă (elemente biologice, hidro-morfologice și fizico-chimice).

Catalogul măsurilor de atenuare a impactului alterărilor hidromorfologice în concordanță cu prevederile Directivei Cadru Apă (2000/60/EC) și eficiența acestora în planul potențialului ecologic/stării ecologice se prezintă în Anexa 6.1.4.H.a a proiectului celui de-al 3-lea Plan de Management al spațiului hidrografic 2021 Buzău-Ialomița.

În contextul necesității revizuirii desemnării corpurilor de apă puternic modificate și artificiale, pentru proiectul celui de-al 3-lea Plan de Management al spațiului hidrografic 2021 Buzău-Ialomița, testul de desemnare s-a aplicat corpurilor de apă care îndeplinesc condițiile următoare:

- corpurile de apă redelimitate care prezintă presiuni hidromorfologice potențial semnificative conform criteriilor abiotice de clasificare a corpurilor de apă de suprafață;
- corpurile de apă naturale pe care au apărut noi presiuni hidromorfologice potențial semnificative;
- corpurile de apă puternic modificate de pe care au dispărut presiunile hidromorfologice potențial semnificative existente sau li s-au atenuat efectele, datorită implementării măsurilor din Planul de Management al spațiului hidrografic Buzău-Ialomița, aprobat prin HG 859/2016.
- corpurile de apă naturale care prezentau presiuni hidromorfologice potențial semnificative și stare ecologică bună în Planul de Management al spațiului hidrografic Buzău-Ialomița, aprobat prin HG 859/2016, dar a căror stare ecologică s-a modificat datorită monitorizării și evaluării cu confidență îmbunătățită (medie sau ridicată) din punct de vedere al elementelor hidromorfologice.

Similar abordării din planurile anterioare, în urma parcurgerii etapelor testelor de desemnare a corpurilor de apă puternic modificate, a reieșit faptul că obiectivele benefice determinate de caracteristicile modificate ale corpului de apă nu pot fi atinse, în mod rezonabil, prin alte opțiuni mai bune pentru mediu, acestea fiind tehnic nefezabile și/sau disproporționate din punct de vedere al costurilor. Același principiu s-a aplicat și corpurilor de apă nepermanente.

Verificarea ne-atingerii stării ecologice bune s-a realizat cu confidență ridicată pentru situațiile „clear cut” (situații evidente cu grad de confidență de 100%) – care au fost stabilite de ICPDR și utilizate și în elaborarea celui de-al 3-lea Plan de Management al Districtului Fluviului Dunărea, precum și în baza metodelor de evaluare conforme cu cerințele Directivei Cadru Apă.

Etapetele testului de desemnare sunt aceleași pentru corpurile de apă puternic modificate și pentru corpurile de apă artificiale.

În cadrul testului de desemnare pentru corpurile de apă puternic modificate, la fel ca și în Planul de Management al spațiului hidrografic Buzău-Ialomița aprobat prin HG 859/2016 și pentru proiectul celui de-al 3 –lea Plan de Management al spațiului hidrografic 2021 Buzău-Ialomița au fost parcurse *etapele I-IX* din diagrama privind procesul de identificare și desemnare a corpurilor de apă puternic modificate și artificiale (Ghidul nr. 4 privind identificarea și desemnarea corpurilor de apă puternic modificate și artificiale) la finalul acestor etape, stabilindu-se caracterul de corp de apă puternic modificat sau corp de apă artificial.

Efectele semnificativ negative asupra folosințelor, ca rezultat al posibilelor măsuri de restaurare, precum și identificarea „altor mijloace”/„opțiunilor alternative, componente în cadrul etapelor testelor de desemnare, sunt similare *Planului de Management* al spațiului hidrografic Buzău-Ialomița aprobat prin HG 859/2016, astfel

Efectele semnificativ negative asupra utilizării resurselor de apă/ activităților specifice folosințelor

a) Dispariția utilizării resursei de apă/activităților de: protejare a populației împotriva inundațiilor, asigurare a alimentării cu apă, producere de hidroenergie, asigurarea navigației, piscicultură în amenajări piscicole, agrement și recreere;

b) Reducerea activităților sau creșterea riscului de a pierde obiectivele benefice ale utilizării resursei de apă: efecte asupra zonelor populate prin inundarea zonelor respective (cu mai mult de 20%); creșterea riscului la inundații (creșterea pagubelor cu mai mult de 20% pe an); reducerea suprafeței folosite pentru urbanizare (extinderea localităților) și agricultură (cu mai mult de 30% din suprafață actuală sau potențială), limitarea navigației pentru pasageri (cu mai mult de 50% pe an);

c) Pierderi socio-economice: reducerea producției agricole (cu mai mult de 20%/an la nivel local); reducerea producției hidroenergetice (cu mai mult de 2%/an pentru o singură hidrocentrală și cu mai mult de 5%/an pentru amenajarea hidroenergetică a râului în ansamblul ei); reducerea locurilor de muncă (cu mai mult de 10% pe termen lung - 20 ani, sau cu mai mult de 2% pe an).

Efectele semnificativ negative asupra mediului: inundarea unor zone, creșterea nivelului apelor subterane, dispariția unor zone umede, etc.

Identificarea „altor mijloace”/„opțiunilor alternative”

Opțiunile alternative se pot încadra în următoarele:

1) Înlocuirea utilizării resursei de apă/activităților existente; exemplu: înlocuirea hidroenergiei cu alte surse, înlocuirea navigației cu alte mijloace de transport, înlocuirea alimentării cu apă din resursa de suprafață cu resursa de apă din subteran;

2) „Mutarea” utilizării resursei de apă/activității existente deservite de corpul de apă respectiv la alt corp de apă/alt bazin: mutarea facilităților de agrement sau alimentarea cu apă din alte bazine hidrografice;

3) Menținerea utilizării resursei de apă/activității existente cu reducerea impactului asupra mediului; de exemplu: în cazul producerii de hidroenergie sau a asigurării alimentării cu apă, opțiunea presupune/include folosirea unor debite compensatorii și a regimului de regularizare a debitelor ecologice; în cazul navigației, opțiunea presupune/include crearea unui canal lateral cu rol de „habitat”; în cazul agriculturii, opțiunea presupune/include crearea de ferme ecologice sau scăderea activității agricole în imediata vecinătate a cursului de apă și crearea unei zone tampon; în cazul activităților recreative, opțiunea presupune/include limitarea unor activități în anumite locații și în anumite perioade de timp.

Pentru etapele X și XI ale testului de desemnare care au ca scop stabilirea potențialului ecologic, în baza recomandărilor Ghidului nr. 37 – „*Steps for defining and assessing ecological potential for improving comparability of Heavily Modified Water Bodies*” (elaborat în cadrul Strategiei Comune de Implementare a Directivei Cadru Apă - 2019), s-a utilizat o metoda actualizată. Metoda include etapele bazate pe derivarea valorilor elementelor biologice de calitate pentru potențialul ecologic bun din cele aferente potențialului ecologic maxim (abordarea de referință), precum și cele ale metodei bazată pe măsuri de atenuare (metoda Praga).

În Figura 6.32 se prezintă situația (în procente) privind clasificarea corpurilor de apă la nivel național având în vedere un număr total de 161 corpuri de apă identificate, din care:

- 116 corpuri de apă naturale (72,05 %);
- 32 corpuri de apă puternic modificate (19,88 %);
- 13 corpuri de apă artificiale (8,07 %).

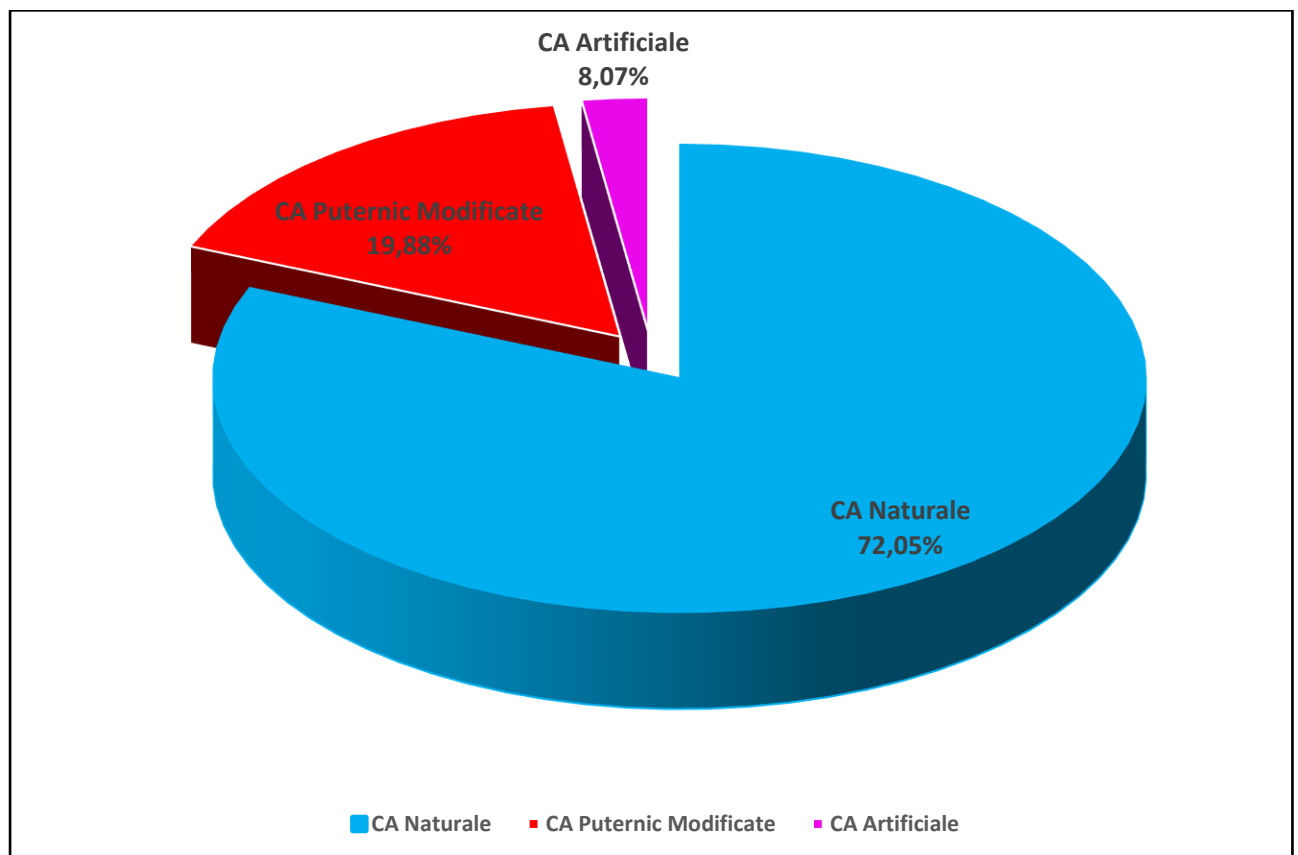

Figura 6.32. Situația corpurilor de apă de suprafață din spațiul hidrografic Buzău-Ialomița

În Tabelul 6.8 se prezintă numărul corpurilor de apă de suprafață naturale, puternic modificate și artificiale din cadrul proiectului celui de al 3-lea Plan de Management 2021 al spațiului hidrografic Buzău-lalomița, în urma parcurgerii testului de desemnare a corpurilor de apă, iar în Figura 6.33 se prezintă harta clasificării corpurilor de apă de suprafață la nivelul spațiului hidrografic Buzău-lalomița.

Tabel 6.8. Clasificarea corpurilor de apă de suprafață la nivelul spațiului hidrografic Buzău-lalomița

Nr. total CA suprafață	Corpuri de apă naturale		Corpuri de apă puternic modificate			Corpuri de apă artificiale
	Râuri	Lacuri naturale	Râuri	Lacuri naturale	Lacuri de acumulare	
161	101	15	18	4	10	13

Comparativ cu procesul de desemnare a corpurilor de apă puternic modificate și artificiale din cadrul Planului de Management al spațiului hidrografic Buzău-lalomița aprobat prin HG 859/2016, în proiectul celui de-al 3-lea Plan de Management 2021 al spațiului hidrografic Buzău-lalomița a fost realizată o analiză îmbunătățită a presiunilor antropice, în particular pentru alterările hidromorfologice (sub-capitolul 3.4) ca parte premergătoare a testului de desemnare, o analiză mai detaliată asupra altor mijloace/opțiunilor alternative ca etapă a testului de desemnare.

De asemenea, așa cum este menționat în sub-capitolul 6.2. verificarea neatingerii stării ecologice bune a avut la baza metodologii de evaluare îmbunătățite. Totodată, ca parte ulterioară etapei de desemnare, în cadrul proiectului celui de-al 3-lea Plan de Management 2021 al spațiului hidrografic 2021 Buzău-lalomița, pentru clasificarea potențialului ecologic s-a aplicat aceeași metodă combinată ce include metoda bazată pe derivarea valorilor elementelor biologice de calitate pentru potențialul ecologic bun din cele aferente potențialului ecologic maxim, precum și principiile metodei PRAGA.

Figura 6.33. Clasificarea corpurilor de apă de suprafață la nivelul spațiului hidrografic Buzău-Ialomița

